

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

Szocialisták és munkások.

II.

Nálunk lassan-lassan szokássá fejlődik, hogy mindenben a nyugatnak példáját vakon követjük a helyett, hogy saját otthonunkban állapotainkat megfigyelve, bajainkat tanulmányozzuk és orvoslásukról gondoskodjunk.

Igy van ez a szocialista kérdéssel is. A nagy közönség a hirlapok tudósításaiból tudja, hogy a nyugatnak munkás népe küzd és nyomorog és sanyarú helyzetébe belenyagodni nem tud és nem akar.

Ezen szánalomraméltó emberek helyzetével nemcsak azért foglalkozik a művelt világ, mert az ő életkérdésük egyuttal nagy társadalmi probléma, hanem minden emberi szív sajnálkozást és részvétet érez azon sok százezrek iránt, kik nemzedékről nemzedékre a bányák sötétségében, a gyárak füstjében töltik napjaikat.

Ugyanezen cél vezet minket is most, midőn ezen tárgyalásba bocsátkozunk s bár egyéni véleményünk némelyek előtt túlságos pesszimistikusnak fog e l s ő t e k i n t e r e látszani de a mélyen gondolkodó emberi elme végre is be fogja látni annak igazságát — és a többit is mint ennek természetes folyamánát — a miből jelen eszmefuttatásunkon kiindulni fogunk, hogy t. i. az emberi organizmusban eredetileg nincsenek sebek, hanem ezek az illető testrészek kóros állapotának természetes következményei, sőt vannak esetek, midőn nemcsak egyes részek hanem az egész test beteges állapota idézi azokat elő és tagadhatatlan, hogy csak mindezek gondos figyelembe vételével megválasztott gyógyszerek fognak javulásra vezetni és hogy eme gyógyszerek nem lehetnek m i n d e n e s e t b e n u g y a n a z o k.

Hogy jelenleg mi az a szocializmus és anárkizmus, azt tudjuk, érezzük és ha a társadalmi baj kezdetét nem kutatva, egyszerűen megkezdjük annak pokolkövel való kiirtását, azt fogjuk tapasztalni, a mit a polipnál, hogy az elégetett helyen csak egy vékony hártvaszerű réteg lesz megölvé, a törzs pedig ujult erővel még nagyobbra fog nőni.

Az előbb kimondtuk egyszersmint azt is, hogy a szocializmus és anárkizmus egy társadalmi baj és ezzel sokaknak véleményével jöttünk ellentétbe, éppen azért a továbbiakban ezen állításunk beigazolását tartjuk

szem előtt, úgy azonban, hogy egyidejűleg minden olvasó meglássa benne azt is, hogy az alapos gyógyításnak honnan kell kiindulni és minő gyógyszerek alkalmazandók.

Megkíséreljük e végből lefesteni rövid vonásokban a mai társadalmi életet úgy, a mint a szemlélőre az első benyomást teszi és a mennyiben az állam-élet mozgató ereje és az életérdekek messzebbre kiható megegyezése, vagy összeütközése leginkább és természetszerűen ott látszik meg, ott nyilvánul legszembetűnőbben, ahol a mozgató erőnek legnagyobb tömege van együtt; a lefestendő társadalmi életképet is a nagyobb városokról adjuk, miután a provinciális életben, ha van is nagyobb következményű összeütközés, az nem egyéb, mint kikényszerített mozgás, mint úszás az árral, melynek eredete szintén az előbb mondott helyen van.

Mit látunk pl. az utcán, estélyeken és általában a nyilvános helyeken összefüvő emberek között?

Egyes csoportok képződnek, hol — nem számítva az esetleges rokonsági köteléket, — főbb hivatalnokok csak hasonranguakkal, kereskedők csak kereskedőkkel, iparos iparossal és munkás csak munkással való érintkezésre van kárhóztatva. A földbirtokos azt hiszi, hogy az ember mint olyan, — a földbirtokkal kezdődik és azzal végződik is. Ugyanezt mondhatjuk általánosságban a katonaságról is. Elismerjük, hogy tudományosan képzett ember míg egyrészt a társadalmi szokásoknak meghódol, másrészt meg tudja őrizni egyes dolgokban semlegességét legalább annyira, hogy magatartása még a pszichológ előtt sem kelt visszatetszést, de ez a kivétel nagyon is csekély számu.

Általában pedig azt láthatjuk, hogy a magasabb állású és különösen kedvező anyagi viszonyok közt élő egyének kicsinylő gúnnyal nézik a szerényebb helyzetben élőknek viselkedését, ruházatát, szokásait, beszédmódját és mindent, a mi az övétől eltérő. Így van ez minden rend — és rangbeli különbséggel elválasztott egyének között. Ennek természetes kifolyása azután, hogy egyik versenyre kél a másikkal, de miután vagy a szellemi műveltség, illetve társadalmi surlódottság, vagy a kellő anyagi erő hiányzik, ez által egyik esetben neveltségessé teszi magát a még jobban kitünő felszégesség által; az anyagi áldozatot involváló dolgoknál pedig

legtöbb esetben a teljes anyagi tönkretűlés lesz az eredmény.

A családi élet minden rendűknél már annyira eltért tulajdonképeni rendelkezésétől, hogy a száraz tényeket mérlegelő nőtlen ember nem merészel és nem tud családát alapítani.

Feltéve, hogy az illető túlteszti magát a mende-mondákon, lelki szemei előtt feltárul az az ezernyi példa, mit már önmaga is megfigyelhetett, ezzel egyidejűleg felébred benne a kétely és az ily embernek már legjobb egészen lemondani a dologról, ellenesetben a biztos boldogtalanság áll előtte.

Es mi ennek az oka? Eltekintve azon szomorú körülménytől, hogy a mai társadalom leányai egy részét nem a családi életnek, hanem az utcának nevelték, hogy egyedüli de alapos, — tudományuk, egy épen férjnek megfelelő férfi meghódításáig terjed, míg e mellett megkövetelik, hogy az illető is olyan legyen mint ők: szép, vagyonos, hasonrangú úgy önmaga mint hozzátartozói: tudjon mentől több divatos hazugságot a nők mulatására, kitünően táncoljon és hajlandó legyen a házasságban is úgy táncolni, a mint ők kívánják.

Egészségügyünkhöz.

A Budapesten megtartott orvosi kongresszus legérdekesebb és feszült figyelemmel hallgatott előadása Behring tanáré volt, ki a roncslótoroklabb elleni gyógyszert és gyógymódját ismertette, mely ha bevalik, hivatva lenne sok ezer ember életet a biztos haláltól megmenteni.

E szerrel való kísérletezések mindenütt a legnagyobb pontossággal és lelkiismerettel folytak, hogy valódi értékét, megbízhatóságát megállapítsák.

Meg kell vallanunk, hogy Koch csúfos kudarc után némi idegenkedéssel, mondhatni tartózkodással fogadjuk a Németország-ból világgá kürtölt ehhez hasonló epochális felfedezéseket, de miután nem kevesebbről, mint a difterisz biztos gyógyíthatásáról van szó, azon öldöklő bajról, melynek gyermekeink nagyobb része esett és esik még manapság áldozatul, lehetetlen, hogy közönyösen összetett kézzel bevárjuk azon időpontotot, míg e szer csalhatalansága végleg megbizonyítva nem lesz.

Már is igen tekintélyes, szavahihető gyermekorvosok nyilatkoznak a szer kitünő életmentő hatásáról, nemcsak a legsúlyosabb esetek gyógyulnak, sőt W i e d e r h o f f e r szerint azon megbecsülhetlen előnye volna, hogy a beteg környezetéhez tartozó többi gyermekek, e szerrel való beoltás által, a további ragályozástól mentesek maradnak:

mi az oly nehezen keresztülvihető elkülönítést feleslegessé tenné.

Ma még ezen szer meglehetősen drága, egy adag negyven frankba kerül. Szegény ember alig lesz hajlandó ilyen árért gyermeke megmentéséhez hozzájárulni; miért is, miután tömeges emberélet megmentéséről van szó, a hatóság figyelmébe ajánlom ezt a fontos ügyet.

Járvány-kórházunk egy szobája mielőbb rendezessék be difteritisz-betegek befogadására, a kísérletekhez szükséges Behring-féle szer egynehány adagját szerezzé be a város, mert valószínű, hogy az ősz beálltával lesz kellő anyag is kísérleteket tenni.

Ennél sokkal többet áldoztunk már haszontalanul, kolera elleni óvintézkedések címe alatt. Hátha ezen új gyógymód csakugyan beválik?

Dr. Götzl.

Sima, kontra Novák.

(Esküdtészeki tárgyalás.)

Annak az ügynek, mely a péteri hatók bérpénz-históriája címen ismeretes mindenki előtt, egy hatalmas koncepciójú jelenete folyt le szeptember 29-én, a szegedi kir. törvényszék, mint sajtóbírószág előtt.

Sim a Ferenc sajtóperét tárgyalták ott, az esküdtészek előtt, melyet azért indított Novák József ellen, mert a nevezett lapunk f. évi 13-ik számában egy nyilatkozatot tett közzé az események kénszerű hatása alatt, amelyben a legapurókosabb részletességgel mondta el az esetet: miként biztatta fel Sim a Ferenc a péteri hatokat azzal, hogy továbbra is megkapják a bérletet; miként vette fel tőlük a bérpénzt fél-évre, hogy azt be fogja szolgáltatni az uradalmi pénztárba és miként nem cselekedte ezt meg.

Ennek a nyilatkozatnak egyes részleteit, de meg az egész közvegét találta magára sértőnek Sim a Ferenc, ezért indított sajtóperet Novák József ellen s e pernek esküdtészeki tárgyalása volt szeptember 29-én, a közönség rendkívüli érdeklődése mellett, mely mindég keresi, hajhássza a szenzációt.

Ebben pedig éppenséggel nem volt semmi hiányosság, mert alig egy sajtóper keretében játszódik le annyi izgalmas, érdekesítő jelenet, mint ebben volt, amelyen Sim a Ferenc a jogvédője s így a magán-vád képviselője Gyórfy Gyula kísérletében jelent meg, míg Novák József maga védte az ügyét.

Gondoskodtunk róla, hogy lehetőleg a legapróbb részletekig adhassunk hírt e szenzációs sajtóperéről a közönségnek, melynek lefolyása így esett:

Elnök: M u s k ó Sándor, szavazó bírák: Cz u k o r Ignác és P ó k a i Elek, jegyző S z t a h o Szevér.

A tárgyalás megnyitván, kiderült, hogy nem jelent meg mind a beidézett 36 esküdt, miért is az esküdtészek magat, a hallgatóságban levő esküdtészek egyenkéntől egészítette ki.

Következett az esküdték kisorsolása, melynél Novák József csak kétszer élt visszavetési jogával, meg a vád e jogát kimerítette.

Az esküdtészek tagjai lettek: Molnár Endre, Suszter Nándor, Becsey József, Schütz János, Kun Bertalan, Wagner Gusztáv, Gál Kalmán, Kalló Gyula, Boros István, Kelemen István, Aigner Ödön, Fournir Károly. — póttagok: Cserzi Mihály és Magyar Endre, kik az elnök kezébe leteszik a szokásos esküt.

Elnök: Megalakulván az esküdtbír-

ság, bejelentem, hogy a Sim a Ferenc által Novák József ellen indított sajtóügyi panasz kerül végtárgyalásra. A beérkezett vételjegyek szerint megidézettek: panaszos, ennek jogi képviselője dr. Gyórfy Gyula, Novák József vádlott, akik személyesen jelen vannak, továbbá a beidézettnek kért tanúk, kiket beidéztek.

A tanúk beszéltetvén, kitünt, hogy négynek a kivételével megannyian megjelentek, mire a tanúk kivonulnak a mellékhelyiségbe.

Elnök: Felhivom vádlottat, hogy a törvényszékkel szemben foglaljon helyet.

Novák József, helyét elfoglalva, miután nacionáléját bemondja, a vádlevél és az inkriminált nyilatkozat felolvasása után kijelenti, hogy azt a hírlapi közleményt írta és érte a felelősséget eivállalja.

Elnök: (vádlatához) Ön tanúkat idéztetett be. Mely körülményre kívánja őket kihallgattatni?

Vádlat: Kijelenti, hogy jól tudja ugyan, miszerint a bizonyítás jogát csak úgy gyakorolhatja, ha ebbe a vád is belégyezik; azonban ő nem is ténykörülményeket akar a beidézett tanúival igazolni, hanem igenis nyilvánvalóvá kívánja tenni, mily lelkiállapot hatása alatt volt ő az inkriminált cikk közreboesztatásakor, mert ez fog teljes világot vetni arra: vajon vétkesnek mondható-e ő ebben az ügyben, vagy nem?

Elnök: Tájékoztasson felhívja az esküdtéket, hogy törvény szerint joguk van minden tanúhoz kérdéseket intézni, de a vádlott előéletére vonatkozó kérdést a törvény meg nem enged.

Gyórfy Gyula: Maga a vádlott beismeri, hogy a bizonyításhoz csak akkor van joga, ha ebbe a vád is belégyezik. S miután vádlott is azt mondja, hogy ténykörülményeket nem akar bizonyítani a tanúival, sajátságosnak tartja, ha a kedélyállapotát kívánja kideríttetni, melyben a cikk írásakor volt, mert hiszen ez nem a tanúk, hanem orvoszakértők dolga volna s erről csak ilyenek vagy maga a vádlott adhatnának a bíróságnak felvilágosítást. Mindazonáltal kijelenti, hogy a vád feltétlen bizonyítási jogot ad vádlottnak azt azonban elve kívánja precizíroztatni: mely irányban lesznek a tanúk kihallgandók.

Vádlat: Jól ismeri a sajtótörvényt és eleget is tett e törvény követelményeinek. Mikor azonban azt mondta, hogy a bizonyításhoz a vád belégyezése is szükséges, ezt nem kívánta úgy értelmezni, mint a vád képviselője cselekedte. Mert nem egészen úgy van az, ahogy a vád képviselője mondja. Csak ha ténykörülményeket kívánna bizonyítani, szükséges a vád belégyezése. Amit azonban ő bizonyítani kíván, ahhoz törvény szerint, a vád hozzájárulása nélkül is joga van; felolvassa az idevonatkozó döntvényt s újból kéri a tanúk kihallgatását.

Vádlat: Ragaszkodik előbbi kijelentéséhez és precizíroztatni akarja előre: mikre nézve akarja vádlott a tanúkat kihallgattatni? A bizonyításnak — miután azt feltétlenül megengedte — nem áll utáiban, de ismerni akarja annak keretét, annyival inkább, miután ő esetleg ellenbizonyítást fog kérni.

Elnök: Minthogy a felek egymásnak a korlátlan bizonyítás szabadságát megadták, a törvényszék a tanúk kihallgatását elrendeli.

Vádlat: Semmiségi panaszt jelent be. Együttal konstatálja, hogy a beidézett tanúk közül négy elmaradt s így felveti a kérdést, vajon a tárgyalás megtartatás-e, miután az elmaradtak vallomását a vád is fontosnak tartja.

Vádlat: Magam sajnálom legjobban, hogy e tanúk elmaradtak, de elallok a kihallgatásuktól s kérem a tárgyalás megtartását.

Vádlat: Ragaszkodik az elmaradt tanúk kihallgatásához.

Elnök: Amennyiben az elmaradt tanúkat nem a vád, hanem a vádlott idéztette be, ő pedig ezek kihallgatásától eláll, — a tárgyalás meg fog tartatni.

Vádlat: Újabb semmiséget jelent be.

A tanúk beszéltetvén, letesznek az esküt és ismét kivonulnak.

Következik a tanúk kihallgatása.

Jeney Gyula: Mint a péteri uradalom tisztartója arról értesült, hogy az a hat volt bérlő, kik az új bérléltől kihagyattak, ennek dacára mivelés alá akarja venni a földet. Kiment a községbe, ott a hatókat beidézette a községhez, megkérdezte: mi joga mivelés a földet? mire ezek kijelentették, hogy ők Sim a Ferenc által lettek felbízottak, miszerint a bérletben maradtanak, át is adtak neki a félévi bérpénzt, miután azt mondta, hogy azt az uradalmi pénztárba fogja beszállíttatni. Erről aztán jegyzőkönyvet vett fel az előjáróság. Ő mást nem tud ez ügyben.

Elnök: (vádlatához) Akar a tanúhoz kérdést intézni?

Vádlat: Nem. Csupán az általa Péteriben felvett jegyzőkönyvet mutatombé.

Vádlat: tiltakozik az ellen, hogy a tárgyalás során új iratok csatoltassanak be.

Vádlat: Nem akarok ezzel bizonyítani, csupán az iratokhoz kívánom csatoltatni e jegyzőkönyvet.

Elnök: A jegyzőkönyv az iratokhoz csatoltatik; felolvassa nem lesz.

Vádlat: Egyszermindenkorra semmiségi panaszt jelent be. (tanúhoz) Alárendelt viszonyban van vádlotthoz.

Tanú: Nem.

Vádlat: Az uradalmat érdeklő jogügyi kérdésekben sem?

Tanú: Ilyen nem fordul szolgalmi viszonyomban elő.

Vádlat: Hogyan állíthatnak ki olyan jegyzőkönyvet, melyben az áll, hogy Sim a Ferenc azzal vette át a péteriek től a pénzt, hogy azt az uradalmi pénztárba fogja beszállíttatni?

Tanú: A jegyzőkönyv úgy van felvéve, ahogy a volt bérlők nyilatkoztak.

Bensa Antal, péteri jegyző: Jeneivel egybehangzóan mondja el a jegyzőkönyv felvétel történetét.

Vádlat: Ön vette fel a jegyzőkönyvet? és mi joga?

Tanú: Én. Azt hiszem, az előjáróság kötelessége, a fél kívánságára ily jegyzőkönyvet felvenni.

Vádlat: Híven van felvéve ez a jegyzőkönyv?

Tanú: Igen.

Vádlat: Miért tagadták meg hát a péteriek annak aláírását?

Tanú: Megtagadták azok minden ily aláírást.

Czukor bíró: Hogyan érti ezt? Miféle mas okmányok aláírását tagadták már meg?

Tanú: Bármily hivatalos irat aláírását megtagadják, a bíróságtól érkezőket is. Széll János péteri bíró: az előző tanúkkal hasonlóan vall.

Vádlat: Van tudomása arról, hogy Sim a Ferenc megkísérelte a bérösszegnek az uradalmi pénztárnál való befizetését?

Tanú: Erről nincs tudomasm.

Vádlat: Mikor járt magukkal Sim a maguk ügyében?

Tanú: Egyszer volt velünk Bécsben az őgrófnál.

Vádlat: Felolvasták a volt bérlők előtt a jegyzőkönyvet?

Tanú: Nem.

Vádlat: Miért tagadták hát meg annak az aláírását?

Tanú: Azt ők tudják.

Vádlat: Mikor járt magukkal Sim a Ferenc Bécsben? A jegyzőkönyv felvétele előtt vagy azután?

Tanú: Nem emlékezem bizonyosan. De úgy gondolom, későbbben járt.

Vádlat: Sokkal későbbben járt ott.

Boszár István péteri esküdt: a jegyzőkönyv felvétel történetét az előző tanúkkal egyezően adja elő.

Pálffy Viktor tanú: Az esetet csak a hírlapokból ismeri.

Vádlat: Sim a Ferenc hirhedté vált párbajügyeiről kívánja tanúk kihallgattatni.

T a n ú: Ezen ügyben volt egyszer dolgom Simával mint Illés Jenő úr megbizottja.

Kihallgatása további folyamán előadja, hogy az ügyet sokkal megelőzően egyszer, mint Kelemen Béla megbizottja kért valamit Simától, amit előzékenyen teljesített.

B a b ó Emil tanú: Sima Ferenc bizta meg őt és Múlek Lajost, hogy becsületbírósgot alakítsanak annak megítélésére: Sima korrektilt járt el a péteri ügyben. Tárgyaltak is Novák megbizottaival. Mintán azonban arról győződtek meg időközben, hogy ez az ügy sajtóper tárgyát képezi, nem látták szükségét a becsületbírósg határozathozatalának s felüknek ki is állítottak egy nyilatkozatot, hogy eljárását korrektnek tartják.

V á d l o t t: Mi alapon állították ki ezt a nyilatkozatot?

T a n ú: Egy előttünk felmutatott közjegyzői okirat alapján, melyben a áltt hogy Sima a pénzt nyomban elhelyezte a takarékpénztárban.

V á d l o t t: A tanú tévedésben van. Akkor két okmány keletkezett. A péteriek közjegyzői okmánya s egy magánokmány. Az utóbbit mutatta fel Sima a megbizottainak. Felmutatja a két okmányt s kéri, azokat az iratokhoz csatolni.

E l n ö k: Nem engedi meg az iratokkal való bizonyítást.

V á d l o t t: Semmiséget jelent be, mert elnök előzően már fogadott el egy iratot vádlótl.

T a n ú: Az okmányokat betekintve, kijelenti, hogy vallomasaban tévedett. Tényleg csak a magánokmány lett előttük felmutatva, melyben Szanthó Lajos és társai igazolják, hogy a péteriek pénze nyomban elhelyeztett a takarékpénztárban.

K r a j c s i k Ferenc tanú: Nem emlékezik már tisztán az inkriminált cikkre, de olvasta s úgy tudja, hogy már akkor kijelentette, miszerint semmi sértőt sem talál benne.

E l n ö k: Tudott-e valamit a cikk közvételének indító okairól?

T a n ú: Nem.

V á d l o t t: Kénytelen konstatálni, hogy a bizonyítási eljárás e módja itt bosszulja meg magát. Vádlott csak a cikk indító okairól kívánt tanukihallgatást s így nem engedhető meg, hogy a tanúk más körülményekre is kihallgattassanak.

E l n ö k: Kihirdeti, hogy a törvény-szék, miután a felek ebben kölcsönösen meg egyeztek, nem korlátozza a tanúk kihallgatását. Pószult azonban az inkriminált cikk indító okaira fognak fektetni.

B a l o g h János tanú: Csak hallomásból ismeri az esetet.

V á d l o t t: Miféle tisztsége van a Csongrád megyei takarékpénztárnál?

T a n ú: Elnöke vagyok.

V á d l o t t: Mit tud a kérdéses pénzelhelyezésről?

T a n ú: Az intézet f. évi közgyűlésén egy részvényes meginterpellált ebben a kérdésben. Figyelmeztettem, hogy előbb a tárgyszorozatot tárgyaljuk le s aztán interpellálhat. A közgyűlés végén fel is hívtam erre, de akkor már eltávozott. Dacára ennek, az intézet és a részvényesek érdekében az igazgató megadta az interpellációra a választ, kijelentve, hogy a hír igaz. A pénztáros téves és szabálytalan könyvelést végzett, be is adta a lemondását s bár az esetből az intézetet anyagi kár nem terheli, elbocsátották.

E l n ö k: Miféle összeköttetésben áll ez a tárgyalás alatt levő ügyvel?

T a n ú: Azt nem tudom. De ennyit el kellett mondanom.

V á d l o t t: Kinek a nevéen lett az a tétel szabálytalanul elkönyvelve?

T a n ú: Nem emlékszem bizonyosan, miféle Ábel-én.

V á d l o t t: Kinek a pénze volt ez?

T a n ú: Úgy tudja, a péteriek bérpénze.

V á d l o t t: Mennyivel ántedataltatott a betét?

T a n ú: 8—10 nappal.

V á d l o t t: Háromlott ebből később kár a pénzintézetre?

T a n ú: Igen.

V á d l o t t: Volt-e előzetesen tudomása az inkriminált cikk indító okairól?

T a n ú: Nem. A »Szentes és Vidék«-ét nem olvasom. Úgy emlékszem, az eset március 10-én történt, erről jegyzőkönyv is vették fel.

V á d l o t t: Láttá ezt a jegyzőkönyvet?

T a n ú: Nem, nem is tartozott rá.

E c s e r i Lajos tanú: Előadja, hogy csupán a takarékpénztári esetről tud. Február 11-én, mikor a péteri eset a budapesti lapokban megjelent, beszélt este Simával, aki azt mondta neki akkor, hogy a pénz a takarékpénztárba van betéve.

E l n ö k: Hogy jött ebbe az ügybe a takarékpénztár?

T a n ú: Akkor este hallottam, hogy azt a pénzt elkönyvelik. Ki is jelenttem, hogy ezt meg nem engedhetem.

E l n ö k: A pénz elhelyezése névbe tesz kérdéseket.

T a n ú: Február 3-án a pénz nem volt még letéve a pénztárban, de e napra könyveltetett el.

C z u k o r bíró: A valóságban tehát február 12-én lett a pénz letéve?

T a n ú: Igen.

V á d l o t t: Mikor nyilatkozott Sima tanú úr előtt, hogy a pénzt elhelyezte a takarékpénztárban?

T a n ú: Akkor este, mikor a közlemény a lapokban megjelent.

V á d l o t t: Ha az intézetnél pénz folyt be, el kellett-e azt azonnal könyvelni?

T a n ú: Igen.

V á d l o t t: Beszélt-e ön a cikk megjelenése előtt vádlótl?

T a n ú: Sem azelőtt, sem azóta.

S z é n á s s y Ferenc tanú: A péteriek pénzének miként történt takarékpénztárba helyezésére, a tétel ántedatolására és a könyvek visszaigazítására névbe egyezően vall az előbbiekkel.

E l n ö k: A pénzt tehát vasárnap fogadták el?

T a n ú: Elfogadták, de csak másnap könyvelték el.

E l n ö k: Valami szabálytalanság volt-e ott?

T a n ú: Igen. Ők elkönyvelték február 3-iki dátummal február 11-én este, miről azonban nekem tudomasom nem volt, sem az igazgatósnak, csakis midőn a felügyelő bizottság ezt kereste. Visszamenőleg nem néztem meg a könyveket, mert eszemben sem volt, hogy szabálytalanul könyvelik el.

E l n ö k: Ki tette be e pénzt?

T a n ú: A pénztárosok.

C z u k o r bíró: Kinek a nevére lett a pénz betéve?

T a n ú: Barna Ábel és társai címén lett bevezetve.

E l n ö k: Nem tetszik tudni, hogy kitől?

T a n ú: Nem tudom.

V á d l o t t: 11-én este beszélt-e Sima úrral?

T a n ú: Igen.

V á d l o t t: Mondtak neki, hogy mi van a hirlapokban?

T a n ú: Azt nem tudom. Azt mondtam neki, hogy a takarékpénztárt ne vigye e dologba és kértem, hogy a takarékpénztárt hagyják ki a dologból.

V á d l o t t: Sima úr erre nem volt hajlandó?

T a n ú: Azt mondta, hogy a felelősséget magára vállalja.

V á d l o t t: Azt mondta?

T a n ú: Azt mondta, íly forma szavakban, hogy: Jegyen nyugodt, én a felelősséget magamra vállalom.

V á d l o t t: Beszélt ön Novákkal az inkriminált cikk megjelenése előtt.

T a n ú: Nem.

V á d l o t t: Joga volt-e a pénztárosnak másutt is fogadni el pénzt, mint a hivatalos helyiségben?

T a n ú: Ez nem volt szokásban. De elfogadhatott ily pénzt, mint magánember azzal a megbízással, hogy elfogja azt helyezni.

V á d l o t t: Vezetette át a pénztáros

valamely betétet a hivatalos óra alatt, hogy ezt más ne lássa?

T a n ú: A könyvelőnek tudnia kellett az ilyenről, mert együtt könyvelik el a betéteket.

V á d l o t t: Tehát a könyvelő tudta nélkül a pénztáros nem vehetett át betétet?

T a n ú: Ha a könyvelő oda nem figyelt, atvehette így is, bár soha sincs egyedül a pénztárban.

W a g n e r esküd: Milyen rendben vették át a betétpénzeket? Előbb a könyvelő, vagy a pénztárosok?

T a n ú: Erre nincs nálunk határozott szabály.

E l n ö k: Az ülést 5 percre felfüggesztem.

Szünet után.

E l n ö k: A tárgyalást folytatjuk. Következik Neufeld Herman tanú. (tanú bejön) Mit tud az itt tárgyalt esetre vonatkozóan?

T a n ú: Méltóztassék kérzeni.

V á d l o t t: Beszélt-e Simával akkor este, mikor a péteri emberek bérpénztörténete a fővárosi lapokban megjelent?

T a n ú: Nem.

V á d l o t t: Tudott-e arról: mikor lett a pénz elhelyezve?

T a n ú: A könyvekből láttam, hogy február 12-én.

V á d l o t t: Sima Ferenc bent volt akkor az intézet igazgatóságában?

T a n ú: Igen.

V á d l o t t: Felelősek az igazgatóság tagjai az intézet vezetéséről?

T a n ú: Nem. Én, mint aligazgató néztem meg a könyveket csaknem minden nap, mert az igazgatók felelősek.

V á d l o t t: Mit tapasztalt e pénz elkönyveléséről?

T a n ú: Akkor mindennap betekintette a könyveket s látta, hogy a pénz február 12-re van bevételezve. Később mikor a felügyelő bizottság vizsgálatot tartott s az ügyet felderítette, látta ő is, hogy a pénz előbb február 3-ra ántedatálva egyszer már elkönyvelve volt, hogy a naplószegezéseket február 11-ig kiigazították s aztán visszaigazították.

V á d l o t t: Mi történt aztán a pénztárossal?

T a n ú: Lemondott és lemondását elfogadták.

V á d l o t t: Kapott valami jutalmat, mikor elbocsátották?

T a n ú: Igen, kapott valami végkielégítést.

V á d l o t t: Miért kapta azt?

T a n ú: Mert addig jól teljesítette a feladatát.

N e u f e l d Zsigmond tanú: Az egész esetről nem tud semmit se.

S z á n t h ó Lajos tanú: Ejjödj, hogy 6 január elején, már nem emlékezik a napra, Simánál volt egyszer latóba. Sima, előtte ismeretlen egyénekkel tárgyalt a szomszéd-szobában, majd őtet is behívta oda és Sima akkor adott át neki 503 frtot letétben azzal, hogy azt a pénzt mindaddig tartsa magánál, amíg más utasítást nem kap. S bármely percben kap akár tavrati, akár szóbeli utasítást: a szerint helyezze majd el a pénzt. Mikor aztán február 11-én a fővárosi lapokban azt a hírt olvasta, rögtön az őtlött az eszébe, hogy most az ő h a n y a g s á g a f o l y t a n l e s z k e l l e m e t l e n s é g e S i m á n a k.

E l n ö k: Valami szabálytalan elkönyvelésről van itt szó. Figyelmeztetem, hogy nem tartozik olyan vallomást tenni, mely önmagára hatványos. De ha nincs ellenére, mondja el, hogyan történt ez a szabálytalanság?

T a n ú: Jól tudja, hogy oly vallomástételre nem szorítható. De — ha maga ellen szólina is — elmondja az esetet. Február 11-én bement a takarékpénztár helyiségébe s mivel a pénz nála volt, felkérte a könyvelőt, hogy könyvelje el azt ántedatálva, amihez aztán a zárlatokat is kiigazították. De már másnap reggel visszaigazította ön-

ként a könyveket, mielőtt valaki észrevette volna.

Elnök: (vádlatához) Kíván valamit kérdezni a tanútól?

Vádolt: Beszéljt ön akkor este, mikor az antedattát könyvelés történt, Sima Ferencel?

Tanú: Nem beszéltem.

Vádolt: Tiltakozott Szénássy igazgató az ellen, hogy az intézetet ne vonják bele ebbe a dologba?

Tanú: Nem tiltakozhatott. Nem is beszéltem vele.

Vádolt: Ismét felszólal az ilyctén tanúkihallgatás ellen és felkéri az elnököt, hogy tartsa be az eljárás szabályokat.

Elnök: Egyik ép úgy sérti a szabályokat, mint a másik. Különbön önök kölcsönösen szabadságot engedtek egymásnak a bizonyításra.

Vádolt: Kijelenti, hogy ő nem sérti a szabályokat egyszer sem.

Kovács könyvelő tanú: Csak a lapokból ismeri az ügyet. A pénz, tudomás szerint, betették a takarékpénztárba.

Elnök: Mikor tették be?

Tanú: Február 12-én. — Előadja még, hogy a takarékpénztár akkoriban Szegedről egy hírlop kapott, melynek címszavai, a tulsó oldalon a Pallavicini-uraladalom valami bérszerződésének fragmentumai látszottak.

Elnök: Mit akar ezzel mondani? Hogy talán az uradalomtól kapták a lapot?

Tanú: Igen.

Vádolt: (tanúhoz) Mikor hívták önt el a takarékpénztárhoz a pénz elkönyvelésére?

Tanú: Nem emlékszem rá.

Vádolt: Majd segítségére leszek az emlézők tehetőségének. Egy anonim levelet kaptam ez ügyben, (felmutatja a levelet), amelyben le van írva, hogy önt február 11-én késő este hívták el Fővárosi bíróságra, ahol vacsorán volt, a pénztárat helyiségébe s hogy ekkor történt az elkönyvelés. Mikor a szabálytalan elkönyvelés kitudódott, cibocsátottak önt?

Tanú: Nem.

Nováczky Győző tanú: Előadja, hogy a fővárosi lapban megjelenő a péteri bérpénz híre, Sima Ferencel azt a megbízást nyerte: keresné fel Nováczkyt és hozza tudomására, miszerint azt a pénzt nem fizethette be az uradalmi pénztárba és így betette a takarékpénztárba.

Együttal a nevében hívják fel Nováczkyt, hogy ily felvilágosítás után revokálja a fővárosi lapok hírét a vármegye másnapi közigazg. bizottsági ülésén. Novák azonban a revokálást megtagadta.

Vádolt: Emlékezzék vissza, hogy mikor engem Szócs Géza úrral a vasútnál, febr. 11-én este felkerestek, valami takarékpénztári betét-könyv számot is említett, mellyel a pénz elhelyeztetett volna.

Tanú: Ezt Szócs Géza említette.

Győri Gál István tanú: Azon kezd, hogy el akarja mondani, hogy Simával neki is volt a péteriekéhez hasonló esete.

Elnök: Ne erről beszéljen, hanem, hogy az itt tárgyalt ügyről mit tud?

Tanú: Azt csak a lapokból meg hallomásból ismerem.

Vádolt: Kéri a tanú kihallgatását annak bizonyítására, hogy Sima Ferenc m áskor is vett fel így pénzt elhelyezés végett, amit nem helyezett el.

Elnök: Nem engedhetem meg ennek a bizonyítását.

Csonka Pál tanú: Az esetet csak a lapokból ismeri.

Vádolt: Nem is erről kívánja tanú kihallgatni. Hanem azt kérdezi: tud-e vagy hallott-e valamit Sima hírhedt vált párbajáról?

Elnök: (tanúhoz) Nem tartozik e kérdésre felelni.

Tanú: Nem válaszolok.

Cicatricis Lajos tanúnak nincs közvetlen tudomása az ügyről. A párbaj-ügyekről megtagadja a nyilatkozást.

Mikócz Ödön, az esetet a lapokból,

Sima párbajtörténeteit hallomásból ismeri csupán.

Illés Jenő a csongrád megyei állapotokat kezdi vázolni; elnök int, hogy a Sima-Novák ügyről beszéljen, mire tanú kijelenti, hogy nézete szerint Nováknak kötelessége volt volna Sima ellen a feljelentést megtenni.

Vádolt: Tessék megvédeni, elnök úr, ezt a helyet, melyen állok!

Elnök: Illést rendreutasítja. A vádlót szintén, hogy az elnökségnek ne adogasson útasítást.

Burg Dénes tanú: Sima lovagias ügyeiről ad felvilágosítást, mely szerint nevezett nem a legkorrektebb módon intézi el lovagias ügyeit. A tárgyalás alatt levő ügyet csak a lapokból ismeri.

Elnök: A tanúkihallgatás be lévén fejezve, a tárgyalást fél órára felfüggesztem. Szünet után.

Elnök: Tisztelt esküdtek urak, a tanúkihallgatás be lévén fejezve, felkérem a vad és védelem képviselőit, nyilatkoznak: kívánják-e még valamely körülmény tisztázását?

Vádolt: A péteri esetre vonatkozóan 7 tanú kihallgatását kéri, kiket névről megnevez a péteri hatok és Filó Tihamér személyében, bejelentvén, hogy a nevezettek jelen vannak.

Vádolt: Semmi kifogásom a tanúk kihallgatása ellen.

Elnök: A törvényszék a tanúk kihallgatását elrendeli.

A bejelentett tanúk, a jelen nem levő Filó Tihamér kivételével, beidézettnek s leteszik az esküt. Erre kivomulnak és megkezdődik a kihallgatásuk.

Barna Ábel tanú: Valjha hogy ök azért fordultak Simához, mert a bérletből kiestek. Előbb felkeresték az ögrófot is, de hasztalan. Sima Ferenc vállalkozott a bajuk rendezésére, aki át is vette tőlük a pénzt, hogy befizeti az uradalmi pénztárba. Mikor történt ez: nem tudja biztosan, de úgy gondolja, hogy december legvégén vagy január legelején.

Elnök: Mennyi pénzt adtak át Simának?

Tanú: 508 frt s néhány krajcárt.

Vádolt: Mikor a többi bérlő szerződés-kötéséről volt szó, megkínáltam-e magukat is a bérlettel?

Tanú: Igen. De aztán, mikor már alá akartuk írni, nem lehetett.

Vádolt: Igen, mert kétszer is lettek kínálva s akkor nem kellett.

Vádolt: Kérték-e maguk vissza a pénzt Simától?

Tanú: Nem kértük. Úgy gondoltuk, hogy jobb helyen van nála, addig legalább nem költjük el.

Vádolt: Kínálta-e Sima vissza a pénzt?

Tanú: Igen. (Derül ség.)

Vádolt: Mikor kínálta? Mikor a fővárosi lapokban ennek a híre már megjelent, vagy azután?

Tanú: Nem emlékszem. De talán azután.

Takács János, Ferenczi Mihály és Kovács Sándor egy nyomon vallanak az előbbivel. Azt mind bevallja, hogy Sima a bérpénzt az uradalmi pénztárba való befizetés végett vette tőlük át, csupán a napra és időre nem emlékeznek: újév előtt volt-e, vagy januárban.

Csúri Gyergely határozottan emlékszik, hogy decemberben, karácsony és újév között adták át a pénzt Simának. Egyébként ő is úgy vall, mint a társai. Vádolt kérdéseire bevallja azt is, hogy Novák figyelmeztette őket előre: mi következménye lesz a szerződésaláírás megtagadásának, sőt arra is kérte őket, február 8-án, a szerződés aláírása napján, menjenek ki és csillapítsák le a zavargó népet, de nem tették.

Vádolt: (vádlatához) Miért nem hoztatott meg e 6 ember bérszerződését?

Vádolt: Ezt a védbeszédemben fogom elmondani.

Vádolt: De én kívánom, hogy a kérdésre most feleljen.

Vádolt: Így nem felelek.

Elnök: A kérdésre valamit tartozik felelni.

Vádolt: Ha a törvényszék úgy rendel felül fog a kérdésre. Nem kaptak a hatok bérletet azért, mert előzőn már huzamosabb ideje izgattak a lakosság közt az uradalom ellen. Ne képzelje a vad képviselője, hogy Péteri olyan, mint a fővárosi élet parkettje. Kint a pusztán másképen folynak a dolgok, ott még agyonveréssel is fenyegetik az embert, ha az izgatók ellen tesz valamit, ahogy a jelen esetben ez tényleg megtörtént. Ő nem az a rideg, szivtelen ember, akinek híresztelni szeretik; dacára annak, hogy a most kihallgatott péteriek egyre izgattak a népet az uradalom ellen, ő, a bérszerződések általános megújításakor őket is megkínálta a szerződés aláírásával, mert remélte, hogy aztan meg fognak nyugodni. Mikor azonban az aláírást megtagadták és polgártársaikat agyonnyitással fenyegették, ha valamelyik alá merné írni azt a szerződést, akkor példát kellett mutatni és akkor utólag annak kevésbé adhattak nekik ott bérletet, mert időközben ugyanazon földeket már másoknak adták bérbe. De ő még akkor is, mikor ezek az emberek — bár későn — bérletet jöttek kérni, kijelentette nekik, hogy a volt bérleteiket nem kaphatják ugyan vissza, de egyébként készségesen segít rajtuk tőle telhetően, ha ezt kívánják.

Vádolt: S miért tagadták meg a péteriek október 1-én a szerződés aláírását? Úgy értesítették, hogy ez azért történt, mert az új szerződés súlyosabb feltételeket tartalmazott. Nevezetesen, hogy míg a régi szerződés, az uradalom beleegyezésével megengedte a bérlet masra való átruházását, addig az új szerződés ennek lehetőségét teljesen kizárja.

Vádolt: A védő urat e részben félrevezették. Kimutatja ezt kétségbenvonhatlanul a nála levő régi és új szerződés idevonatkozó pontjainak felolvasásával, amire vádló maga is kénytelen beismerni, hogy teljesen azonos s hogy ő és szerint a kliense által rosszul informáltak.

Az utolsó tanú, **Máriási Ferenc** egyezőtleg vall a társaisal, biztosan tudja, hogy a pénzt december végén adták át Simának.

Elnök: Ezzel a bizonyítási eljárás be van fejezve; felkérem a tisztelt vádló urat, tegye meg az előterjesztést.

Győrfy Gyula dr. elmondja a védbeszédjét. Hosszadalmosan festi a péteri bérlők helyzetét, a viszonyokat, melyek őket a birtokukból kiszorították, hogy Simához forduljanak. Beszédének e része az érzelmeire kíván hatni és hatásos is volt, mert erősen pengette a részvét húrját. Majd a lefolyt tárgyalás menetét ítélte el és a romlott társadalmi viszonyokat ostorozta. Novák hírlapi közleményében Sima ellen rágalmazást és becsületesértést lát. Kimutatja — és ez volt beszédének egyetlen jogi momentuma, hogy — ha Sima magánál tartotta is a péteriek pénzt, ehhez senkinek a világon, azt a 6 embert kivéve semmi köze, Nováknak legkevésbé. Mert ha csikkasztja is azt a pénzt, ez csak magánvádra üldözhető cselekmény s ily magánvádat is csak a hatok emelhetik volna. A takarékpénztári elkönyvelés dolgát gondosan kerüli a beszédében, melynek végén az esküdtekhez fordul, hogy vádlóttá mondják ki a vétkezt.

Novák József a védőbeszédét azon kezd, hogy nem lép rá arra a térre, melyen a vad mozgott. Ő nem kíván maga iránt részvétet keltetni, mert az ő fegyvere az igazság. Ezután kimerítő részletességgel mondja el annak történetét, mint maradt ki a hat péteri ember a bérletből s aztán beszédjét új folytatja:

Ezután történt, hogy e hat mellőzött bérlő megpróbált fű-fát mozgatni és eljutott Sima úrhoz is, és a mint vallomásukból méltóztattak megérteni, Sima új elfogadta tőlük a pénzt azon ígéretek, hogy azt ő majd beszovalgátja az uradalmi pénztárba. Erről azonban nekem akkoriban hivatalos értesülésem nem volt. Csak akkor jutott tudomásomra, mikor a péterii tisztartó felvilágosított, hogy ezek az emberek nem akarnak a bérletből kimenni és ekkor történt a

jegyzőkönyv készítése is a péteri község házában. Ezt az esetet beszéltem én el a szegedi lapudósítóknak és Lévay Belának is, ki — nagyon sajnálom, — hogy nem jelent meg ma itt. Lévay Bela úr azután ezt megsürgönyözte a könyvamatnak, azonban sajnálatlaltal vagyok kénytelen megjegyezni, hogy nem teljesen helyesen adta vissza azt, amit én elmondottam. Úgy adta fel, mintha a hat ember részéről panasz tettetett volna Sima ellen a miatt, hogy a pénztüket nem szolgáltatta vissza. Pedig az esetet úgy adtam elő, minden kiszínezés nélkül, ahogy van. Ennek következménye lett, hogy — úgy mondjam — azon erkölcsi baleset, a mely a Csongrádmezei takarékpénztárnál elkövette lett. Az eset, a mint ma már én is tudom a részletekből, az, hogy midőn Sima úr az »Egyetértés«-ben olvasta a könyvomat ezen téves távirati értesítését; az első ijedségében nem gondolkodott, hanem segítséghez fordult és ekkor állhatott csak arra rá, hogy felelősséget vállalt Szentássy igazgató úrral szemben is, mindenért ami ezen ügyre vonatkozott. Teljesen igaz van a vádképviseelő úrnak a tekintetben, hogy ha kérdi, hogy mi közöm van ahhoz, hogy Sima úr megakarja-e csinálni ez embereket vagy sem, mert ha Sima úr avval állott volna elő, hogy igenis én vettem fel a pénzt, hogy beszolgáltassam az uradalmi pénztárba, de még nem értem rá: hát mondtam volna rá, hogy egy úr, aki sem nem ügyvéd, sem nem képviselője a kerületnek, még csak nem is egy megyéből való a péteriekkel, hanem csupán, hogy beleárta magát és kellemetlenséget okozhatson valakinek, elvállal egy lehetséges dolgot és még pénzt is vesz rá a kezéhez, azt feleltem volna, hogy ez oly csekély, ami talán nem felel meg az én ízlésemnek és én szerintem nem is korrekt dolog, de hát mégis csak gusztoz dolga.

De Sima úr nem ezt tette, hanem úgy tűntette fel a dolgot, mintha a pénzt a takarékpénztárban helyezte volna el s mellette felelősséget vállalt a könyvek meghamisításáért, engem pedig a »Szentesi Lap«-ban a legalacsonyabb módon megtámadtatott, rágalmozónak mondott, amit mástól sem tettem volna ugyan zsebre, annál kevésbé voltam hajlandó elturni azt a »Szentesi Lap«-tól. Így jutott ez a dolog nyilvánosságra, mert ha ez nem lett volna a »Szentesi Lap«-ban, talán én sem megyek tovább. Nem tudom, a vádképviseelő úrnak miféle fogalmi vannak a hírlapi tisztességről, de megvagyok győződve, hogy ezt ő sem tűrte volna el. Ahhoz azonban már előre sem férhetett kétség, hogy az ily sértést ugyan zsebre nem vágom senkitől! (Éljenek.)

E l n ö k : Figyelmeztetem a hallgatóságot, hogy ha még ez egyszer ismétlődik, kénytelen lesznek a hallgatóságot kiküldeni.

V á d l o t t : Bocsnáton kérek, én nem kívánok alkalmat szolgáltatni rá. — Mikor abban a lapban én így mindenek el vagyok mondva, pedig csak annyit teszek, hogy a község elé teljes objektivitással előadom az esetet, hogy akkor engem rágalmozónak, becsületesítőnek állítson oda, azt, ha mindenkitől, de a vádképviseelőjétől legkevésbé vártam el, a ki saját tapasztalásából is nagyon jól tudja, hogy a község terén adunk is vesztünk is sebeket, de az igazság kimondásával nem sértünk meg semmi ellenfelet!

De nem foglalkozom tovább a vádképviseelő úr előadásával, hanem inkább a tisztelt esküdt urak szeme elé oda állítom a Sima úr esetét úgy, amint az ma a tárgyaláson kidomorodott. A mint láttuk, az egész baj Sima úrra nézve abból a tévedésből eredt, amit a könyvomat értesítő tudósítója elkövette, midőn nem híven reprodukálta azt, a mit én neki elmondtam. Ennek a következményei lettek a többi tévedések, a melyek azonban már a Csongrádmezei takarékpénztárnál fordultak elő. A tanú urak, akik a Csongrádmezei takarékpénztár érdekében lettek kihallgatva, részint nyíltan, részint burkolva elmondták, miként lett a könyvével Sima úr érdekében meghamisítva. Szánthó Lajos, a pénztárnok ugyan a bibliai Ábrahám bűnbakjához hasonlóan magára akar venni minden bajt és bűnhődést. Csakhogy ha Sima úr Szentássy igazgató úrral szemben felelősséget vállalt a takarékpénztárnál történt minden dologért, tehát a könyvhamisításért is, akkor nem elég a Szánthó Lajos bűnbak szerepe a kibonyolódásra.

A mivel Sima Ferenc úr áll, az nem

esküdtsek elé való, mert a takarékpénztár könyveinek meghamisítása, a takarékpénztár pénztárának megcsalása, egy takarékpénztár pénztáratéti hitelének megrontása, az nem oly közönséges dolog, hogy azért esküdtsek elé álljunk és becsületesítési pert indítsunk! — Szánthó úr azt mondta meg, amit akart, mást nem. Hát kérem ez kár, mert ha ő elakarta volna részletesen mondani a dolgot úgy, mint én tudom és nem hallgatta volna el épen a legerhelőbb részeket, akkor egyikünknek se kellett volna ily hosszadalmasan beszélni itt ma az esküdt urak meggyőzése végett. Azonban Szentássy úr elmondotta, hogy ő igenis beszélt Szánthó úr előtt Sima úrral erről a dologról, Szánthó úr pedig jónak látta ezt eltagadni s állítja, hogy ő nem is beszélt vele róla. Azt állítja továbbá, hogy ő ezen pénzeket Sima úrtól azon megbízással vette át, hogy tartsa magánál, s ha akár szóval, akár távirati értesítéssel útásítja őt Sima úr, küldje el oda, a hova neki meghagyja. És ismét, mikor a kérdést feltettem neki, hogy miért hamisította meg a könyveket: azt felelte, hogy nem akarta, hogy az ő mulasztása folytán egy ember becsülete kifogásoltassék. Hát nem nyilvánvaló ellenmondás ez?! Hisz ő neki nincs mulasztása, mert ő nem mulasztó ha Sima úrtól útását nem kapott a pénznek a takarékpénztárba helyezésére. Ebből tehát csak azt következtethetem, hogy Szánthó Lajos Sima úr tudomásával, előzetes beleegyezésével, tudtával, sőt egyenes kívánságára csinálta, amit csinált. Hogy a takarékpénztárnál mi történt, én azt a történetet részletezni nem kívánom. Hallottuk az esküdt urak maguktól a tanúktól. Én feltételezem azt, hogy az esküdt urak közül egyetlen egy sincs, a ki azt utána akarná csinálni. Csak azt az egyet említem tehát még fel, hogy avval a pénzzel való manipuláció hogy történt. A legjobban tudom hasonlítani ahhoz a tréfához, mikor — s itt ismét a rég elhunyt aranyos fiatal kor emlékeihez kell fordulnom — a vásárban a Schwarzer Péter játékok láttuk játszani. Mindenütt ott van a keresett pénz, azonban csak Schwarzer Péter módjára: nem látjuk a színét. Ott van Simánál, ott van Szánthónál, ott van a takarékpénztárnál, kinalva van az uradalomnak és visszakinálva a bérlnöknek, de azért nem tapinthatjuk meg. Sajnos, én ismét csak kénytelen vagyok azon meggyőződésnek kifejezést adni, hogy a pénz mégis csak azon Schwarzer Péternél van, aki először felvette. Az ily Schwarzer Péter pedig hogy szokott avval a pénzzel bánni? Hát hiszen, ha első tévedése lenne ez annak a Schwarzer Péternek, akkor mondanám, hogy én is nagyon tévedtem s hibámat nyíltan beismerném. De Sima úrnál nem az első eset, hogy ily módon fel vesz pénzt. Mert igaz ugyan, hogy a tisztelt elnök úr nem engedte a Győry Gál István valamását végig mondani; de azért annyit mégis elmondott ez a tanú, hogy neki a péteriekhez egészen hasonló esete volt. Sima úr felvett Győry Gál Istvántól 100 forintnyi összeget arra a célra, hogy a földhitelintézethez beszovalgassa. Igérté neki, hogy majd eljárt az ügyében, s megszerzi neki a kívánt kölcsönt. Bizatta, hogy csak meghatalmazást adjon, majd megkapja a pénzt s midőn Győry Gál István egy esztendő múlva a földhitelintézethez fordul, azt a választ kapja, hogy hát hiszen visszaadtuk az irományait egy év előtt Sima úrnak, a 100 frt pedig soha sem volt nálunk letve.

E l n ö k : Kérem, tessék a tárgynál maradni.

V á d l o t t : Tekintetes esküdtzéki bíróság! Nem kívánom tovább részletezni a téves eljárást, amely a Csongrádmezei takarékpénztárnál volt, hanem kénytelen vagyok újból is reflektálni egyre, t. i. Szánthó úr a bibliai Ábrahám bűnbakja gyanánt megjelenik és azt a vallomást teszi, hogy ő elvállal mindent, csak hogy Sima úr szabaduljon minden olyan vádtól, mintha inkorrekt járt volna el. Szánthó úr vallomása már ellentétbe van Szentássy úréval és a többiekével. Engedjék meg nekem ama kijelentést, hogy én, ha igazmondás dolgában Szánthó úr és Szentássy úr közt kell választanom, a Szentássy úr vallomását fogadom el igaznak. És ezzel kimerítettem a takarékpénztárról való mondani valóimat. Hanem most már a vádlevelet veszem elő és azt kívánom a tisztelt esküdt urak előtt kevés szóval ecsetelni.

A sajtóeljárás értelmében ugyanis az eljárás tárgyát csak az képezheti, ami a vádlevel-

ben külön-külön meg van jelölve, a mi az alapul képező cikkből külön megemlítték. Négy ily kifejezést emlit meg a panaszló úr, amelyekre én röviden ezek után reflektálni kívánok.

Azt mondja a vádlevel 1. pontja, hogy én megsértettem Sima urat avval a kifejezéssel, hogy »arról azonban, hogy én Sima urat becsületes embernek tartom-e vagy nem, szó sem volt közöttünk.« Hát kérem ez nem sértés, mert csakugyan úgy áll, hogy én nem nyilatkoztam az iránt, hogy becsületesnek tartom-e Sima urat, vagy sem. De ez így van jól, mert ha kénytelen lettem volna nyilatkozni, tartok tőle, hogy nem szolgált volna előnyére a nyilatkozatom.

A vádlevel 2. pontja, mely arról szól, hogy »ő nem fer ellenem bünyfenyítő pert indítani«, szintén nem sértés, mert csak felelet a »Szentesi Lap« azon fenyegetésére, mely szerint Sima úr bünyfenyítő eljárással torolja meg az én cselekményemet, mert hát szerinte tisztollal és karddal ezt nem lehet megszerkesztelni. Hogy mit lehetett volna mást az ügyben tenni, azt itt nem lehet és nem szabad felszámolni, erre azért nem is kívánok nyilatkozni. Hanem arról megváltam győződve, hogy Sima úr ugyan a bünyfenyítő törvénynek elején nem állit és sajnálatlaltal vagyok kénytelen kijelenteni, hogy Sima úr a bünyfenyítő eljárást máig sem indította meg. (Sima mosolyog.) Nem azért kívánta ellenem a megtorlást és nem azért ígért bünyfenyítő feljelentést Sima úr, mert e nyilatkozatot állítottam ki, mely az asztalon fekszik s a miért az esküdtzéki tárgyalás van, hanem azért, a mi a könyvomatban megjelent, azért kellett volna oda állítania engem a bíróság elé. Azért azonban nem mert a bünyfenyítő bíróság elé menni Sima úr. Tehát az igazmondás e tekintetben nagyon érethető.

Itt van még a 4-ik pont, amit részletesen tárgyalni nemcsak nem kívánok, de nem is lehet e teremben: »Sima úrral megengedem magannak azt a fényezést — tekintettel az ő hirhedtté vált párbajaira és elégtételadás-vételeire, — hogy tőle lovagias elégtételt nem kérek.«

Hát kérem, annyira nyilvános pályán élő ember vagyok, hogy némely emberi gyarlóságaim szemébe ötlenek embertársaimnak Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy én is jöttem ama helyzetbe, sajnos, a mikor kénytelen voltam igénybe venni a lovagias elégtételnek fegyvermódját is s csak azt hozhatom védelmemre, hogy katonatiszt voltam 12 esztendőig és ő felsége egyik lovagrendjének birtokosa vagyok; szóval, hogy a lovagiaság kérdésében nem helyezkedhettem azon állásponton, hogy a mit reám mondanak, azt egyszerűen zsebre vágiom. Hogy miért nem kértem lovagias elégtételt, azt kevésbé indokolnom kell. Hiszen kérem, már köztudomású dolog, hogy Sima úr az ő lapjában kezdett óta abból él, hogy Csongrádmezeinek és azon kívül álló köröknek a közéletben szereplő minden valamire való emberét a legalacsonyabb modorban támadja, becsületes, jó hirnevű legerősebben meghurcolja. És mikor a meghurcoltatottak elélnak elégtételért, akkor Sima úr holmi elzüllött firmákat állit maga elé kópönyegnek és kijelenti, hogy nem tud a cikk felől semmit! (Igaz!) Egész sorát idéztettem be a megyei társaságokban élő uraknak, a kik, mint méltóztatnak hallani, a legelőnyösebben úgy tudtak Sima úrra nézve tanúskodni, hogy megtagadták a nyilatkozást az ő lovagias ügyei felől.

Befejezem tehát védelmemet, csupán egy körülményre akarom még a figyelmet felhívni.

A védő úr kérdéseit által azt akarta konstatálni, hogy Sima úr egészen önzetlenül vállalta el a pusztapéteriek ügyét, sőt Pallavicini ögróffal is beszélt a hat elmozdított bérlekedésében. Hát kérem, én is ott voltam, mikor Sima úr az ögróffal beszélt, de állhatom, hogy ezen hat ember érdekében, ezek sorsáról egyetlen egy kérést szót se tett. Azt megtette Szél János, a bíró, aki itt ül a teremben, de Sima úr ugyan nem!

Tisztelt esküdt urak! Ezzel be is fejezem védelmemet, több mondani valóm nincsen. Én hivatalos kötelességemmel teljesítettem. Ha én nem vagyok uradalmi ügyész, akkor ma nem vagyok abban a helyzetben, hogy eljárásomat az esküdt urak előtt ily hosszasan védelmeznem kelljen. De azért én fogom teljesíteni azt essentialis is, akár tartszik ez Sima úrnak akár nem és nyugodtan mondom, hogy amit tettem helyes volt és lelkiismeretem azt sugja, hogy kö-

telességszeríen, jól cselekedtem. Kérem a felmentésemért. (Eljenzés.)

E l n ö k: Ismételn kérem a hallgatóságot, hogy a tetszés vagy nem tetszés nyilvánításaitól visszatartsa magát. Van-e a vádló úrnak az elmondottakra reflektálni valója?

V á d l ó: Igenis!

Szenvedélyes, sőt izgatott beszédben foglalja aztán össze a védőbeszédben elmondottakat, melyekből azt igyekszik kimagyarázni, hogy Novák rágalmazást követett el, mert kvázi sikkasztással vádolta S i m á t, amit pedig — mint jogásznak nem volt szabad tennie akkor, mikor a péteri hatok nem emeltek ily panaszt. Reflektál arra is, hogy az ő felfogása szerint Novák igenis lovagias úton is kérhetett volna Simától elégtételt. Általában, ez a második beszéde gazdagabb volt érvekben, mint a voltaképpen való védőbeszéd és ennek végén újból kérte Novákot a rágalmazás és becsületsértés vétségében elítélni.

E l n ö k: Joga van a vádlott úrnak az utolsó szóhoz.

V á d l o t t: Ehhez az esethez méltó módon próbálok jogommal élni és azokra felelni, amit az igen t. ügyvéd úr előadott. Legelőször azt kívánom megjegyezni, hogy én gentleman voltam megítélésére sem őt aki Sima urat védi, sem most jogosított embernek el nem ismerem. Reflektálni tehát erre nem fogok. Ezután az általa előadottakat csak három-négy pontban akarom rektifikálni. És mindjárt azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy az expektori állítása alól a gyékényt kiránthatom. Igenis, én megindítottam a sajtóport és az a szegedi esküdszék előtt van. Én beadtam a legelső napon a panaszomat, az itt fog elődlni. Azonban annak is van egy nagyon Csongrádi Takarékpénztá szerű Schwarcer Péterje. Mikor t. i. a Sima úr felelős szerkesztősege alatti lapban közzét cikkről elégtételt kértem, akkor kijelentette, hogy neki semmi köze a dologhoz, Pinter Gyula felelős érte. És nekem, mint vádlónak e szerint nem S i m a Ferencsel, hanem Pinter Gyulával fog kellene ez ügyben itt szemben állanom. A vádló úr expektoriálása tehát, mint láthatja, csakugyan gyékényre jutott. Az igen tisztelt vádképviseelő úr kifogásolja azt eljárásomban, hogy én részvétre soritkozom. Hát meghajlok előtte, tanulom tőle nagyon sokat. Különösen, hogy nem tiszta ügyet elvállalni soha sem jő, mert az vesztett ügy. Mert az a követelménye, hogy csfirni-csavarni kell az ügyet. Félremagyarázta az én szavaimat, mikor a részvétre vonatkoztattam; mert nem Sima Ferencre — volt is az eszemben — gondoltam akkor; én a hat péteri ember iránti részvétre irányítottam a figyelmet. Azután azzal a váddal, hogy összetéveszttem a jogi fogalmakat, — bocsánat, hogy nem tartozom a sajtóügyekben a vádkapacitások közé, de felteszem a kérdést, hogy mi történt volna ha nem teszem ama nyilatkozatot, hogy azzal, hogy amiket megírtam, nincs itt dolga az esküdszék úrnaknak, hanem azzal, amit elbeszéltem a hírlapíró előtt, azért kerültem az esküdszék elé. Én Sima urat csak 10 éve hogy ismerem, azóta sem a magánéletből, hanem a közpályáról. Sajnálattal kell azonban kijelentemem, hogy ez idő alatt sohasem tapasztaltam, hogy S i m a úr akár írásban, akár szóban csak tévedésből is igazat mondott volna. (Zaj. Elnök csegett.)

E l n ö k: Vádlott urat nem akartam megszakítani a beszédben, hanem ezért a kifejezésért megrovom.

V á d l o t t: Tisztelettel meghajlok és bocsánatot kérek, ha hibáztam. Azt sem veszem sértésül, hogy hypokrita arccal állok itt. Ezért még az elnök úrtól sem kérek elégtételt. Az én véleményem a Sima úr eljárására nézve egy cseppet sem változott, olyan az amilyen volt fél évvel ez előtt. Ma is, mint akkor, két tényleg állottunk szemben. Sima úr azon célzattal vette fel a pénzt, hogy beszovalgaltja az uradalmi pénztárba. Ezt védő úr sem tagadja. — A másik, hogy nem szolgáltatta be. Hát nem igaz ez? Hol rágalmaztam én? Ezek akkor is igazak, ha sértők volnának. Ez az eset nem sikkasztás, hanem család. Így áll a dolog. Rágalmazásról itt szó nem lévén, becsületsértést nem követeltem el, maga is elismeri tisztelt vádképviseelő úr. Sértő lehet a 4. pont, amit itt felolvasztam; de, hogy sértő vagy nem, a felett a tisztelt esküdt

urak itélni hivaták, hanem, hogy hasonló helyzetben másképp nem cselekedett volna senki, arról megvagyok győződve. Nem szólok többet.

Csupán egyre kívánok még reflektálni. Nevezetesen arra, hogy a vádképviseelő úr szerint én azért követtem volna el rágalmazást és becsületsértést S i m a Ferenc ellen, mert mint egy sikkasztással vádoltam őt a hírlapi nyilatkozatomban. Bocsánatot kérek. Vádolni semmiel sem vádoltam S i m á t, csupán a péteriek-től felvett bérpénz történetét mondtam el részletesen. S még így is téved a vádképviseelő úr, hogy az sikkasztásnak volna minősíthető, mert nem nevezhető az, a büntetőtörvénykönyv szerint definiálva sem egyének, közönséges csalási kísérletnek.

Vétek vagyok-e a rágalmazás vagy becsületsértésben: a tisztelt esküdt urak dolga lesz, ezt megítélni. Újból kérem a felmentésemért.

E l n ö k: A becsületes és ellenbeszédök után reasszumálja a tárgyalás egész lefolyását, az esküdtök elé tárja, miről van szó; felolvassa előlük a büntető-törvénykönyv vonatkozó paragrafusait s aztán felteszi a kérdéseket:

A kérdések.

- 1.) Szerzője e vádlott az inkriminált cikknek?
 - 2.) Foglaltatik-e rágalmazás az inkriminált cikkben?
 - 3.) Foglaltatik-e becsületsértés az inkriminált cikkben?
 - 4.) Vétkes-e vádlott a rágalmazásban.
 - 5.) Vétkes-e vádlott a becsületsértésben?
- Az esküdtök visszavonultak és jó félórai tanácskozás után ismét megjelennék, amikor is elnökük, K e l e m e n István ügyvéd betérjeszti a verdiktet.

E verdikt szerint az esküdtök így szavaztak:

- Az 1-ső kérdésre: 12 igen.
A 2-ik kérdésre: 3 igen, 9 nem.
A 3-ik kérdésre: 6 igen, 6 nem.
A 4-ik kérdésre: 2 igen 10 nem.
A 5-ik kérdésre: 3 igen, 9 nem.

A verdiktet, mely a vádlottra teljesen felmentő, az elnök kihirdeti és egyben a vádlottat felmentettnek mondja ki a vád alól. (Leikes eljenzés.)

Elnök ezután kihirdeti az ítéletet, mely szerint vádlott felmentetvén, S i m a Ferenc magánvádló 128 frt eljárási költségben marasztaltatik.

Vádlott az ítéletben megnyugszik. A vád semmisséget jelent be.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. október 4.

— **Főispán-fogadás.** Az installációra f. hó 7-én körünkbe érkezett új főispán, V a d n a y Andor dr. ünnepeire fogadására és a beiktatás ünnepségeire vonatkozó meghívót és programot már szétküldték a megyéről mindenfelé, — szomszédos törvényhatóságoknak, a vármegyei községeknek és országgyűlési képviselőknél, valamint a volt főispánjainknak és a helybeli hatóságoknak és testületeknek is. Az egyértelműség, mely a pártoknál a főispánfogadásra nézve nyilván, remélünk engedi, hogy — főleg kedvező időjárás esetén — V a d n a y Andor dr. fogadtatása impozáns leend minden tekintetben.

— **Az új táblai elnök.** S é l l e y Sándor, a szegedi tábla elnökének leköszönéséről szóló hírek még nem is nyertek megerősítést, már is megindulnak a kombinációk arra, hogy ki lesz a szegedi tábla elnöke. Egyik bácskai lapban olvassuk most, hogy Manojlovits Emil kuriai tanácselnök venné át S é l l e y után a szegedi tábla vezetését.

— **Épüi a műüt.** A nagy alföldi taranverzális műüt építése ismét haladt előre egy lépést a megvalósulás felé. Nevezetesen a múlt hó 26-án tartották meg az arlejtező

ajánlati versenytárgyalást a szolnoki állam-építészeti hivatalnál, a szentes-kun-szt.-mártoni útszakasz földmunkájára, mely alkalommal B r u c k Dávid jászberényi vállalkozó ajánlata mutatkozott legelőnyösebbnek, aki a földmunkát, az alapáraknál 30 százalékkal olcsóbban ajánlkozott megépíteni. Hogy valóban ő kapja-e meg a munkát, az attól függ, hogy milyen eredménye volt az ugyan-e napon, ugyan-e tárgyban a kereskedelemügyi minisztériumnál megtartott ajánlati versenytárgyalásnak, melynek eredményét a szolnokiival egybevetik s a szerint határoznak a munka kiadása kérdésében.

— **Sajtóperünk.** A péteriek bérpénz-történetéből keletkezett sajtóperek még nem nyertek befejezést azzal az esküdszékli tárgyalással, mely S i m a Ferenc mint vádló és N o v á k József mint vádlott közt a múlt hó 29-én a szegedi esküdszék előtt lefolyt. Az ügy második felvonása a f. hó 20-án lesz, amikor is a szegedi sajtóbíróóság előtt az a sajtóper fog tárgyalatni, melyet S i m a Ferenc, lapunk t á r s s z e r k e s z t ő j e B á n f a l v i Lajos ellen indított ugyan-e kérdésben, miután B á n f a l v i volt a K é t e s e t t e című inkriminált cikk szerzője.

— **Jóváhagyott határozat.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának azt a határozatát, melyre az algóyi ártéri hidnak 2829 frt 40 krajcar előirányzott javítási költségét, a f. évi utadoköltségvetés egyik címéről célra változtatta át, a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta. A jóváhagyó miniszteri rendelet a f. hó 2-án érkezett le a megyéhez s így most már a hidjavítás foganatba vételének misem áll útjában.

— **Az új főispán Szegeden.** V a d n a y Andor dr. főispán, mint a »Szegedi Napló« írja, a f. hó 2-án Szegeden tartózkodott Budapestről jövet, hogy a megye székhelyére, tehát Szentesre utazzék. V a d n a y Andor dr. látogatását is tett K á l l a y Albert főispánnal. A hirben eddig nincs semmi meglepő. Meglepő azonban az, hogy a szegedi laptárs szerint — amiről itt mitse tudunk — Szentesről többen fogadták Szegeden az új főispánt, hogy székhelyére kísérjék.

— **A miniszter nem enged.** Hirt adtunk róla lapunk egy korábbi számban, hogy a közoktatásügyi miniszter leiratilag rendelte el a tankerületi főigazgató útján, a Szentes városi gimnáziumnál a 12-ik tanári állás betöltését, ettől tévén függővé a most folyó tanév érettségi vizsga engedélyét. A város közgyűlése ez ellen felírt a miniszterhez s kérte, engedné el a 12-ik tanári állás betöltését, miután így is az intézet államosítása iránt folytak a tárgyalások, ez államosítás bekövetkeztéig. A képviselet határozata szemlemben a polgármester fel is terjesztette e kérvényt, de — mint értesülünk — a miniszter nem enged és ragaszkodik a 12-ik tanári állás betöltéséhez, amit a tankerületi főigazgató útján már tudtára is adott a városnak.

— **Uj egyházmegyei tanácsbíró.** F e k e t e Márton társulati főigazgatót csak az imént választották meg a békés-bánati ref. egyház-megye egyház-közégségi tanácsbírónak s az új egyház-megyei tanácsbíró e minőségében, a napokban Hm.-Vásárhelyen tartott egyház-megyei gyűlésen tette le a hivatalos esküt.

— **Ujdonsült Köhn Mór.** Sokszor volt már alkalmunk rámutatni a »Szentesi Lap«-nál divó az a szokásra, hogy egy-egy munkatárs vagy barátja a lapnak, mikor senki se bántja, egyszerre váratlanul kéretlenül előlül kijelenteni: hogy ő ez vagy ama támadás által sértés és t a l a l v a éri magát. Egy kicsit komikus az ilyen, mert azzá a K o h n Mór rá válik, aki a kupéta ablakán kidugva a fejét, a másnak szánt

pofont kapta és szenvedte el. A nevezett újság legújabb sütető ilyen Kohn Mórja lett Kovács Kálmán volt gyevi barát, aki a lap f. évi 117 ik számában előadja, hogy ő találva érzi magát Novák Jozsefné a szeptember 29-iki esküszökei tárgyaláson tett ama nyilatkozata által, mely szerint Sima Ferenc, mikor valami — a lapjában megjelent ostroma támadásért kérdőre akarják vonni, holmi elzúllott egyéneket tolt előtérbe és ezek mögé rejtőztek. S hogy találva érzi magát, — magabevallása szerint — a páter, hát vad haraggal ront neki ezért Nováknak, hogy immár hármadikban találja fel ellene az ostroma vadak sokaságát, melyeket előzőleg kétszer redukáltak már az igazi értékelten silányságukra. Hát kedves szelidellük páterka, ki mondta magának, hogy a kupéta ablakán a fejét kidugja, mikor senki se szólította a nevé? Ha erőnek erejével Kohn Mór akar lenni: nincs ellene senkinek se kifogása. De erőlködése a vad kirohanásban kárba veszt, mert olyan örült nem akad, aki durva vádjainak felüljön.

— **A vásártéri árterti kút fúrasával** a vállalkozó nem készül el olyan hamarosan, mint a túl a kurcaival. Mikor ugyanis mintegy 156 méter mélyre haladtak a fúrással, kifogytak a csövek közül a 3 nap alatt, mire a csövek pótlását megkapták, a már lerakott csövek beszorultak, majd a kísérletezésnél elszakadtak. Most új csőgarantúrát kénytelen a vállalkozó hozatni, hogy a munkát folytathassa.

— **Üres a város kasszája.** Hát megértük ezt is: Szentes város kasszája kong az ürességtől és nem kerül benne egy megveszekedett árva garas, mellyel a napi folyó kiadásokat fődözzék. Tegnap, tehát a hónap 3-án este a község elöljárói még nem kapták ki e havi fizetésüket, pedig közudomásodolag, hogy ezek jórésze kizárólag a fizetésére van szorítva, abból kell hónapról-hónapra élnie a családjával együtt, ebből kell fizetnie az egész hónapot ad felgyülemlert apróbb adósságait. S mikor a város ilyen nyomorúságos pénzügyi helyzetben van, valóban megbotránkoztat, hogy ugyanezkor fődött csatorna építésbe fektet be az előjáróság az előirányzatot túlmenő összeget, sőt szépsézetit kerítkezéseket is foganatosít a csérfészek mellett. Ideje volna már, hogy a föltöltés hatóság egyszer erőlyesen nyúljon bele Szentes város gazdálkodásába és szigorú vizsgálatot tartson az ott folyó költsékezekben.

— **Közvágóhid létesítése.** Az állategészségügyi törvénynek egyik legfontosabb rendelkezését, hogy tudniillik közhasznalatra egy vágóhidat építsen, Horgos község mindeideig nem tartotta szükségesnek végrehajtani. A földmivélségi miniszter a napokban rendeltileg kötelezte a község képviselőtestületét, hogy közvágóhid létesítéséről azonnal gondoskodjék.

— **Nögyületi gyűlés.** A rossz példaadás ragadósabb a jónál. Ezt igazolja a szentesi

evangelikus-nögyület esete is, mely — sok más helybeli egyuletek példájára immár többször volt kénytelen a meghirdetett közgyűlést — a megjelent tagok csekély számára való tekintettel — elhalasztani. Ma azonban délután 3 órakor megtartják ezt az együleti közgyűlést, miután több fontos kérdés, mint a tisztújítás, alapszabály módosítás stb., halasztást nem szenvedhet.

— **Lökötök Csongrádon.** Régebben nem került hozzánk nyugtalanító hír a környékbeli lökötök munkájáról, úgy látszik, megfélemlítette őket a csendőrség fardhatatlan munkája. Annál meglepőbb a hír, mely most Csongrádról szárnyalt hozzánk s amely egy monstre lökötök-banda fölfedeztetéséről és elfogatásáról tudósít bennünket. A rövid, de mégis sokatmondó hír szerint Tyll László szegedi csendőrfőhadnagy Csongrádon 80 kubikos munkást tartóztatott le, kiknek valamennyiüknek lopott volt a lovuk és hamisított a löveglük. A lökötök letartóztatását a főhadnagy erőlyesen folytatja s a hamisított lópaszszusokat átküldötte a szegedi rendőrségnek, a nyomozás megejtése céljából. A nyomozó főhadnagy még egy bünszöveget nyomára jutott, kiknek ügyéről azonban a vizsgálat érdekében el kell hallgatnunk a részleteket.

— **Gyilkosság Dorosmán.** Dorosmán, a tanyak legelőjén a f. hó 1-én este hét órakor, Dobó Miklós tanyaai gazda embertelen féktelen dühében oly gapast mért botjával Pesti Ferenc béres-gyerek fejére, hogy a boldogtalan fiú nyomban élettelenül rogyott össze a botütés sulya alatt. A megrendítő eset részleteiről a következőket írják lapunknak: Tajtly Mátyas dorosmai tanyaí birtokos bérese, a tizenhét éves Pesti Ferenc, a gazdája lovait legeltette a közös legelőn. A fiú gyanútlanul öálkodott lovai után a Dobó Miklós tanyaai előtt, miközben Dobó Miklós eléje lépett és így szolt hozzá: „miért leledsz a hajlékom előtt? A fiú még felelni sem volt képes a kérdésre, mikor már Dobó Miklós a kezében tartott bottal teljes erejéből sújtott felé. A következő pillanatban a fiú holtan terült el a földön. Az esetről jelentést tettek a szolgabíróságnál. A f. hó 2-án délután a szegedi bünyfenyitő törvényszék részéről Molnár Elemér vizsgálóbíró, Gábrisz Endre alügyész, dr. Aigner Károly törvényszéki orvos a helyszínrre mentek, ahol a megylkolt fiú holttestét fölbontolták és a gyilkost letartóztaták.

Égész selyem, mintázott Foulardok (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig -- valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockás, esikos, virágos, damasztolt minőségben (mintegy 240féle diszpozitó és 2000 különböző szín- és anyalában) szállít postabír- és vámentesen a privat merrendők lakására Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros helyeg ragasztandó. (2)

Irodalom.

A „**Vasárnapi Újság**” szeptember 30-iki száma 44 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Régészek nemzetközi értekezlete Boszniában.” (Képpel) Kállay miniszter és neje a régészekkel a butmiri ásátusknál. Pillanatnyi fénykép után.) — „Bosnyák képek.” (32 képpel Boszniából és Hercegovinából) Irta Szokolay Kornél. — „A magyar nemzet.” Költemény. Palágyi Lajostól, — „A Gerjenes kincse.” Elbeszélés. Irta Györkönyi Károly. — „Az ősi hadgyakorlatok.” (Lobkovitz és Mádi Kovács György altábornagyom arcképevel.) — „A nőgradi bandérium.” Markó Miklóstól. (Képpel pillanatnyi fénykép után és Cserna Károly rajzával a balassagyarmati ünnepnapokból.) — „Hyponitrikus drámák.” (Emlékezés a tuzséri eset alkalmából az 1831-ki esetre.) — „A közegészségi kongresszus tagjainak konstantinápolyi kirándulása.” (Redván pasa konstantinápolyi főpogármester arcképevel.) — „A nemzetközi közegészségi és demográfiai kongresszus tagjai. (Arcképekkel.) a Párisi divatlevél.” (Divatképekkel.) — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes rovatok.

Laptalajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátyffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

1171 v. 1894. szám.

Árverési hirdetmény.

Alóliirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírószág 1894. évi 6779. sz. végzése következtében dr. Schlesinger Károly ügyvéd által képviselt „**Szentesi hengermalom**” részvénytársaság javára Magyar János és társai szegvári lakosok ellen 200 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felüfoglalt 1999 frtra becsült, házi bútorok, bolti árúk, lovak, kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírószág 6779/1894. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi majus hó 22 napjától járó 6%-os kamatai és eddig összesen 62 frt 44 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Szegvárom alperesek lakásán leendő eszközésére 1894. évi október hó 5-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érimített ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is a fognak adatni.

Kelt Szentesen, 1894. évi szept. hó 12.

VÉGH SÁNDOR,
kir. bírószági végrehajtó.

Utolsó előtti hét.
Lembergi kiállítási SORSJEGYEK ára 1 forint.

FŐNYEREMÉNY 60.000 FORINT.

8-7

11 sorsjegyek 10 frt. 6 darab 5 frt 50 kr.
Díjmentes és hűzésjegyzékért 20 kr beküldendő.

Kapható: A lembergi orsz. kiállítási sorsjegy-irodájában
Bécs. Bartenstein-útca 4.

LEGLICSBŐB KÖNYVNYOMDA

A

„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZÁRMÉRLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Névjegyek
közönleges — 50 krtól
aranyszegélyű — 1 fittól
Jefi 100 darab

Nevezeteli
Egyezési kártyák
vadás kártyák

Menyegzői
Báli meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Dizsmunkák
több színnyomásban is

RAKTÁRONY:
ÜGYVEDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTÓ-
CZEDULÁK
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORÍTÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTÉRI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

